

BİNA KİTABI Suâl ve Cevaplar

Binâ Kitabı Suâl ve Cevaplar

1.KISIM

S 1 İlmî sarfın tarifini okuyunuz.

C 1 هو علم ي عرف به احوال ال كلمة ال عرب ية من حيث الاعلال و الادغام
ve idgam cihetinden Arabî kelimelerin halleri kendisi ile bilinen ilimdir.

S 2 İlmî sarfın mevzuu nedir?

C 2 ل كلمة ال عرب ية الواقعة فى ال كلام Kelamda vaki olan Arabî kelimelerdir.

S 3 İlmî sarfın gayesi nedir?

C 3 الاخذ تراز عن ال خطأ فى الاعلال و الادغام
İğlal ve idğamda ki hatalardan kaçınmaktır.

S 4 Bina ne kelime olur?

C 4 Sülasi mücrredin ikinci babından mastardır (Bena Yebni Binaen)

S 5 Binanın musannıfı kimdir?

C 5 Ebu Cafer Ahmet bin Abdullahi sermaridir.

S 6 Sülasi mucerred kaç baktır?

C 6 Sülasi mücerred 6 baktır. Fethun zammün Fethun kesrun Fethaten Kesrün fethun Zammün zammün Kesraten

S 7 Sülasimezit Kaç baktır? Kaç nevidir?

C 7 Sülasi mezit 12 baktır. Ve 3 nevidir.

S 8 Sülasi mezidün fihi rubai kaç baktır?

C 8 Sülasi mezidün fihi rubai 3 baktır. İfal Tefil Müfaale

S 9 Sülasi mezidün fihi humasi kaç baktır?

C 9 Sülasi mezidün fihi humasi beş baktır. İnfial İftial İfilal Tefa'ul Tefaul

S 10 Sülasi mezidün fihi sūdasi kaç baktır?

C 10 Sülasi mezidün fihi sūdasi dört baktır. İstifal İfiial İfivval ifilaal

S 11 Ruba-i mücerred kaç baktır?

C 11 Ruba-i mücerred bir baktır. Dahrece

S 12 Dahraceye mülhak kaç bab vardır?

C 12 Dahraceye mülhak altı bab vardır. Fevale Havgale, Feyale Beydara, Feavele Cehvera, Feayele Asyera, Fealele Celbebe, Fealee Selga,

S 13 Ruba-i mezidün fih kaç baktır?

C 13 Ruba-i mezidün fih üç baktır iki nevidir. Tefağlele, İfanlele, İfalelle

S 14 Tedahraceye mülhak kaç bab vardır?

C 14 Tedahraceye mülhak beş bab vardır. Tefa'lele tecelbebe Tefevale tecevrahe Tefeyale teşeydane Tefa2vele terahveke Tefa'la teselga

S 15 İhrancemeye mülhak kaç bab vardır?

C 15 İhrancemeye mülhak iki bab vardır. İfanlele İslenga

S 16 Ruba-i mücerred ne demektir?

C 16 Ruba-i mücerred harflerinin tamamı aslından olandır.

S 17 Ruba-i mezidün fih ne demektir?

C 17 Ruba-i mezidün fih kendisine harf ziyadesi yapılan demektir.

S 18 Teksir kaç yerde ve nerelerde olur?

C 18 Teksir Fiil, Fail, Meful olmak üzere üç yerde olur.

S 19 Teksir ne demektir?

C 19 teksir çokluk demektir.

S 20 Tekellüf ne demektir?

C 20 Tekellüf zorluk demektir.

S 21 Mutavaat ne demektir?

C 21 Mutavaat kabullenmek demektir.

S 22 Müşareket ne demektir?

C 22 Müşareket ortaklık demektir.

S 23 Mubalegayı lazım ne demektir?

C 23 Lazım fiilde mubalega yapmaktır. Yani lazım fiildeki hususiyeti ziyadeleştirmektedir.

S 24 Rubaiye mülhak ne demektir?

C 24 Mazisinin aslı 3 harfli olan 4 harfli kelimelerin mastarlarının ruba-i mücerredten olan kelimelerin mastarları ile vezin yönünden aynı olmasından dolayı rubai mücerrede ilave (ilhak) olan demektir

2.KISIM**S 1 Bina kaç baktır? Taksim ediniz.**

C 1 Bina 35 baktır. 6 sı sülasi mücerret için 12 si sülasi mezit için 1 rubai mücerret için 6 bab rubai mücerrede mülhak için 3 bab rubai mezit için 5 bab tedahreceye mülhak için 2 bab ihrancemeye mülhak içindir.

S 2 Sülasi Mücerret bablarını sayınız 1.ve 2.babı anlatınız?

C 2 Feale yefulu Feale yefilü Feale yefalü Feile yefalü Feule yefulü Feile yefilüdür. Sülasi mücerredin 1.babı: faale yefulu dür. Mevzünü: nasara yensurudur. Alameti: aynel filinin mazide meftuh müzaride mezmum olmasıdır. Binası: çokkere müteaddi bazı kere lazım içindir.

Sülasi mücerredin 2. babı: Feale Yefilüdür. Mevzünü: Darabe Yedribüdür. Alameti: aynel filinin mazide meftuh muzaride meksür olmasıdır. Binası: çok kere müteaddi bazı kere lazım içindir.

S 3 Sülasi mücerredin bablarını sayıp 3. ve 4. babları anlatınız?

C 3 Feale yefulu Feale yefilü Feale yefalü Feile yefalü Feule yefulü Feile yefilüdür. Sülasi mücerredin 3. babı: Feale Yefalüdür. Mevzünü: Feteha Yeftehudur. Alameti: aynel filinde veya lamel filinde hurufu halktan birisi olması şartıyla aynel filinin mazide ve muzaride meftuh olmasıdır. Binası: çok kere müteaddi bazı kere lazım içindir.

Sülasi mücerredin 4.babı Feile yefalüdür. Mevzünü: Alime Yağlemüdür. Alameti: aynelfilinin mazide meksür muzaride meftuh olmasıdır. Binası: çok kere müteaddi bazı kere lazım içindir.

S 4 Sülasi mücerredin bablarını sayıp 5.ve 6. babları anlatınız?

C 4 Feale yefulu Feale yefilü Feale yefalü Feile yefalü Feule yefulü Feile yefilüdür. Sülasi mücerredin 5.babı: Feule Yefulüdür. Mevzünü: Hasüne Yahsünüdür. Alameti: aynel filinin mazide ve muzaride mezmum olmasıdır. Binası: sadece lazım içindir. Sülasi mücerredin 6. babı: Feile Yefilüdür. Mevzünü: Verise Yerisüdür. Alameti: aynel filinin mazide ve muzaride meksür olmasıdır. Binası: Çok kere müteaddi bazı kere lazım içindir.

S 5 Sülasi mücerredin 3.babının alametini anlatınız?

C 5 Sülasi mücerredin 3. babının Alameti: aynel filinde veya lamel filinde hurufu halktan birisi olması şartıyla aynel filinin mazide ve muzaride meftuh olmasıdır.

S 6 Sülasi mezidün fihi rubai bablarını sayıp 1. babı anlatınız?

C 6 Sülasi mezidün fihi rubai babları ifal tefil ve müfaale bablarıdır. İfal babı: Efale yüfilü ifalendir. Mevzünü: Ekrame yükrümü ikramendir. Alameti: evveline hemze ziyadesiyle mazisinin 4 harfli olmasıdır. Binası: çok kere müteaddi bazı kere lazım içindir.

S 7 Sülasi mezidün fihi rubai bablarını sayıp 2. babı anlatınız?

C 7 Sülasi mezidün fihi rubai babları ifal tefil ve müfaale bablarıdır. Tefil babı: Fe'ale yüfe'ilü tefiilendir. Mevzünü: Feraha yüferrihü tefrihandır. Alameti: Aynel fili ile lamel fili arasına aynel fili cinsinden bir harf ziyadesiyle fili mazisinin 4 harfli olmasıdır. Binası: teksir içindir. Teksir ise fiilde failde ve mefulde olur.

S 8 Sülasi mezidün fihi rubai bablarını sayıp 3. babı anlatınız?

C 8 Sülasi mezidün fihi rubai babları ifal tefil ve müfaale bablarıdır. Müfaale babı: Faale yüfailü müfaaleten vefialen vefiialendir. Mevzünü: gaatele yügaatilü mügateleten vegitalen vegiitalendir. Alameti: Aynel fili ile fail fili arasına elif ziyadesiyle mazisinin 4 harfli olmasıdır. Binası: kişi arasında müşareket içindir. Bazende tek kişi arasında müşareket içindir.

S 9 Sülasi mezidün fihi humasi bablarını sayıp 1 v 2. bablarını anlatınız?

C 9 Sülasi mezidün fihi humasi babları İnfial İftial ifilal Tefa'ul ve Tefaul bablarıdır. Birinci bab: İnfeale yenfeilü infialendir. Mevzünü: İnkesera yenkesiru inkisarandır. Alameti: Evveline hemze ve nun ziyadesiyle mazisinin 5 harfli olmasıdır. Binası: Mutavaat içindir. 2. Babı: İfteale yefteilü iftialendir. Mevzünü: ictemea yectemiu ictimaandır. Alameti: Evveline hemze Fail fili ile aynel fili arasına te ziyadesiyle mazisinin 5 harfli olmasıdır. Binası: mutavaat içindir.

S 10 Sülasi mezidün fihi humasi bablarını sayıp 3 v 4. bablarını anlatınız?

C 10 Sülasi mezidün fihi humasi babları İnfial İftial ifilal Tefa'ul ve Tefaul bablarıdır. 3. Babı: İfalle yefallü ifilalendir. Mevzünü: ihmerra yehmerru ihmirarandır. Alameti: Evveline hemze ahirine lamel fili cinsinden diyer bir harf ziyadesiyle mazisinin 5 harfli olmasıdır. Binası: Mübalağayı lazım içindir. Bazı kere bu babın binası elvan ve uyub içinde olabilir. 4. Babı: Tafa'ale yetefa'alü tefa2ulendir. Mevzünü: tekelleme yetekellemü tekellümendir. Alameti: Evveline te aynel fili ile fail fili arasına aynel fili cinsinden başka bir harf ziyadesiyle mazisinin 5 harfli olmasıdır. Binası: tekellüf içindir.

S 11 Sülasi mezidün fihi humasi bablarını sayıp 5. bablarını anlatınız?

C 11 Sülasi mezidün fihi humasi babları İnfial İftial ifilal Tefa'ul ve Tefaul bablarıdır. 5. Babı: Tefaale yetefaalü tefaulendir. Mevzünü: tebaade yetebaadü tebaudendir. Alameti: Evveline bir te ve aynel fili ile fail fili arasına elif ziyadesiyle mazisinin 5 harfli olmasıdır. Binası: İki kişi ve çok kişi arasında müşareket içindir.

S 12 Sülasi mezidün fihi sūdasi bablarını sayıp 1. ve 2. bablarını anlatınız?

C 12 İstifal İfiial ifivval İfilal Bablarıdır. 1. Babı: İstefale yestefilü istifalendir. Mevzünü: İstehrace yestahricü istihracendir. Alameti: evveline hemze sin ve te ziyadesiyle mazisinin 6 harfli olmasıdır. Binası: Çok kere

müteaddi bazı kere lazım içindir.

2. Babı: İfavale yefavilü ifialendir. Mevzünü: İğşevşebe yağşevşibü iğşışabendir. Alameti: Evveline bir hemze aynel fili ile lamel fili arasına vav ve aynel fili cinsinden bir harf ziyadesiyle mazesinin beş harfli olmasıdır. Binası: mübaleğayı lazım içindir.

S 13 Sülasi mezidün fihî sūdasi bablarını sayıp 3. ve 4. bablarını anlatınız?

C 13 İstifal İfiial ifivval İfilal Bablarıdır. 3. Babı: İfavvele yefavvilü ifivvalendir. Mevzünü: İclevveze yeclevvizü iclivvazendir. Alameti: Evveline hamze afnefili ile lamel fili arasına 2 vav ziyadesiyle mazesinin 6 harfli olmasıdır. Binası: Mübaleğayı lazım içindir. 4.babı: İfaalle yefaallü ifilalendir. Mevzünü: İhmeerra yahmeerrü ihmirendir. Alameti: evveline hamze aynel fili ile lamel fili arasına elif ve ahirine lamel fili cinsinden diğeri bir harf ziyadesiyle mazesinin 5 harfli olmasıdır.

Binası: Mübaleğayı lazım içindir. Bu babın binası İfilal babından daha mübaleğalıdır

S 14 Davvefe fili hangi babtandır? Binası ne içindir?

C 14 Tefil babındandır. Binası teksir içindir. Teksir fiilde failde mefulde olur.

S 15 Ruba-i mücerret babını anlatınız?

C 15 Ruba-i mücerret babı: Fa'alele yüfa'lilü fa'leleten ve fi'lalendir. Mevzünü: Dahrece yüdahricü dahreceten ve dihracendir. Alamet: Harflerinin tamamının aslından olması şartıyla mazesinin 4 harfli olmasıdır. Binası: Çok kere müteaddi bazı kere lazım içindir.

S 16 Derbaha hangi babtandır? Binası ne içindir?

C 16 Ruba-i mücerret babından olup binası lazım içindir.

S 17 Binası 2 kişi ve çok kişi arasında müşareket için olan bab hangisidir.

C 17 Tefaul babıdır.

S 18 Kesertüzzüce fen kesera zelikel zücacü misalini anlatınız?

C 18 manası ben camı kırdım camda kırıldı derken bu misalde kesertü olan müteaddi fiilin cama taalluk etmesi ve cam dada kırılma eserinin meydana gelmesidir. Camda kırılmanın meydana gelmesi ve camında bunu kabul etmesi mutavaaddır.

S 19 Dahraceye ilhak olan bablardaki ilhakı anlatınız?

C 19 Mazisinin aslı 3 harfli olan 4 harfli kelimelerin mastarlarının ruba-i mücerreden olan kelimelerin mastarları ile vezin yönünden aynı olduğundan dolayı bu bablar Dahraceye ilhak edilmişlerdir.

S 20 İlhak kelimenin neresinde olur? Bir misal veriniz.

C 20 İlhak kelimenin ortasında veya ahirinde olur. Tecelbebe Buradaki ilhak tenin ziyadesiyle deyilde benin tekrarı ile olmuştur.

S 21 Rubaiye mülhak olan babları sayıp 1.ve 2. babları anlatınız?

ع ٲير حوقل , ف يعل ب يطر , ف عول جهور , ف عيل -ف وعل C 21
سدقى ج لب , ف على لل عف , 1. babı: Fev'ale yüfevilü fevaletin ve fialendir.

Mevzünü: havgale yuhavgilü havgaleten ve hıgalendir. Alameti: fail fili ile aynel fili arasına bir vav ziyadesiyle mazisinin 4 harfli olmasıdır. Binası: Lazım içindir. 2.babı: fey'ale yüfeyilü feyaleten ve fiialendir. Mevzünü: Beydera yübeydirü beydaraten ve bidarandır. Alameti: Fail fili ile aynel fili arasına ye ziyadesiyle mazisinin 4 harfli olmasıdır. Binası: Müteaddi içindir.

S 22 Rubaiye mülhak olan babları sayıp 3.ve 4. babları anlatınız?

ع ٲير حوقل , ف يعل ب يطر , ف عول جهور , ف عيل -ف وعل C 22
سدقى ج لب , ف على لل عف ,